

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 1: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği ile getirilen başlıca yenilikler nelerdir ve yeniliklerin amacı nedir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği ile 2025-2027 Orta Vadeli Programda yer alan “malî disiplinin güçlendirilmesi” hedefi çerçevesinde bu alanda malî kontrolü güçlendirecek yeni adımlar atılmıştır. Örneğin ön malî kontrol kapsamına; ihaleye çıkılmadan önceki aşama da dahil edilerek 12. Kalkınma Planının 397. sırasında yer alan “verimsiz harcama alanlarının tasfiye edilerek harcamaların gözden geçirilmesi” hedefi kapsamında verimsiz harcamaların önüne en başta geçilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, ön malî kontrolün kapsamına yapım işi hakedişleri, gelir getirici işlemler, yurtdışı harcırah ödemeleri de dahil edilerek malî disiplinin daha da güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

Ön malî kontrol işlemlerinin risk bazlı, analize ve somut veriye dayalı olarak sistematik bir şekilde yapılmasına imkan vermek üzere “ön malî kontrol listesi” hazırlama ve bunları ödeme belgesine eklenmesi zorunluluğu getirilerek malî disiplinin güçlendirilmesine katkı sağlanacaktır.

Ön malî kontrol yapılması ile ilgili güncelliğini yitiren maktu tutarlar, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği ile yeniden belirlenmiş ve söz konusu Yönetmelikte bu tutarların bundan sonra yeniden değerlendirme oranında her yıl güncellenmesi imkanı getirilmiştir.

Ön malî kontrolle ilgili iş ve işlemlerin elektronik ortamda da gerçekleştirilebilmesi imkanı getirilmiştir.

SORU 2: Malî hizmetler birimince yapılan ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmeyen malî karar ve işlemlerden uygulanmasına karar verilenler malî hizmetler birimine bildirilecek midir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Ön malî kontrolün kapsamı” başlıklı 5 inci maddesine (2) numaralı fıkrasında “*Ön malî kontrol sonucunda malî hizmetler birimince uygun görüş verilmeyen malî karar ve işlemlerin uygulanmasına karar verilmesi halinde harcama yetkilisi tarafından gerekçeli bir yazı malî hizmetler birimine gönderilir ve söz konusu yazı, ödeme emri belgesine veya ön malî kontrole tabi malî karar ve işlem dosyasına eklenir.*” hükmüne yer verilmiştir. Bu nedenle uygun görüş verilmeyen malî karar ve işlemlerden uygulanmasına karar verilenlerin malî hizmetler birimine bildirilmesi gerekmektedir.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 3: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen ön malî kontrol listeleri hangi birimlerce ve ne zamana kadar hazırlanacaktır?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Harcama birimlerinde ön malî kontrol süreci ve usulü” başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında, “... Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla yapılacak kontrolleri gösteren ön malî kontrol listelerini de içeren işlem yönergeleri ve süreç akış şemaları hazırlanır ve harcama yetkilisi tarafından yürürlüğe konulur.” hükmüne yer verilmiştir. Bu kapsamda harcama birimlerde süreç kontrolünü sağlamak amacıyla ön malî kontrol listelerinin hazırlanması öngörülmüştür.

Ayrıca anılan Yönetmeliğin “Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol süreci ve usulü” başlıklı 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında, malî hizmetler biriminde yapılacak ön malî kontrolleri gösteren ön malî kontrol listelerinin, malî hizmetler birimi tarafından hazırlanacağı ve üst yönetici onayıyla yürürlüğe konulacağı, uygulama sonuçlarının, idare tarafından belirlenecek periyotlarda malî hizmetler birimince takip edileceği ve üst yöneticiye raporlanacağı hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda, harcama birimleri ve malî hizmetler birimi tarafından hazırlanacak olan ön malî kontrol listelerinin, söz konusu Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre en geç 01/01/2026 tarihine kadar hazırlanması gerekmektedir.

SORU 4: Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol listeleri nasıl hazırlanacaktır? Henüz ön malî kontrol listesi hazırlamamış olan malî hizmetler birimlerinde sorumluluk nasıl olacaktır?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol süreci ve usulü” başlıklı 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre, malî hizmetler biriminde ön malî kontrol listeleri, kontrol edilecek malî mevzuat her bir harcama türü itibarıyla belirlenecek şekilde, ön malî kontrole tabi malî karar ve işlemler için ayrı ayrı hazırlanacaktır. Ön malî kontrol listeleri ön malî kontrolde kontrol edilecek hususları içerecektir. İdarelerin faaliyet alanları ve faaliyetlerinin niteliğindeki farklılıklar nedeniyle ön malî kontrol listeleri idareden idareye değişebilecektir.

Yönetmeliğin 7 nci maddesinde malî hizmetler biriminde ön malî kontrol yapanların verdikleri görüşlerden dolayı sadece idari olarak sorumlu olduğu ve bu sorumluluğun malî hizmetler birimince hazırlanacak ön malî kontrol listelerinde yer alan hususlarla sınırlı olduğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla, henüz ön malî kontrol

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

listesi hazırlamamış olanların sorumluluğu bu listeyi hazırlayanlara göre daha geniş kapsamlı olabilecektir. Bu itibarla, idarelerin hızlı bir şekilde ön malî kontrol listesinin hazırlamalarında yarar bulunmaktadır. Malî hizmetler birimi, ön malî kontrol listesini hazırlarken konuyla ilgili nitelik ve nicelik bakımından yeterli personele ve kapasiteye sahip olup olunmadığı hususlarını göz önünde bulundurmalıdır.

SORU 5: Harcama birimlerinde ön malî kontrol listeleri kim tarafından ve nasıl hazırlanacaktır?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Harcama birimlerinde ön malî kontrol süreci ve usulü” başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre harcama birimlerinde ön malî kontrol listeleri, ödeme emri belgesi düzenlemekle görevli gerçekleştirme görevlisi tarafından hazırlanacaktır. Öte yandan, ön malî kontrol listelerinin, ödeme emri belgesi düzenlemekle görevli gerçekleştirme görevlisi tarafından hazırlanması gerekmektedir birlikte söz konusu liste, kendisinden önceki süreçlerdeki gerçekleştirme görevlilerinin yapması gereken kontrolleri de kapsayacaktır. Dolayısıyla ön malî kontrol listelerinin, harcama sürecindeki tüm gerçekleştirme görevlilerinin yapmış olduğu kontrolleri göstermesi gerekmektedir.

SORU 6: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğine göre harcama birimlerinde ön malî kontrol işlemini gerçekleştirenlerin sorumlulukları nedir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Ön malî kontrolün kapsamı” başlıklı 4 üncü maddesine göre harcama birimleri; gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerle ilişkin malî karar ve işlemlerin idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programları, merkezi yönetim bütçe kanunu, tasarruf tedbirleri ve diğer malî mevzuat hükümlerine uygunluk yönlerinden kontrolünü sağlamaktan ve ayrıca malî karar ve işlemlerin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması açısından kontrol edilmesinden sorumludur.

Ayrıca, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Ön malî kontrolün niteliği” başlıklı 5 inci maddesine göre, malî karar ve işlemlerin ön malî kontrole tabi tutulması ve ön malî kontrol sonucunda uygun görüş verilmiş olması, harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlilerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

SORU 7: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğine göre malî hizmetler biriminde ön malî kontrol işlemini gerçekleştirenlerin sorumlulukları nedir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasında, malî hizmetler biriminde ön malî kontrol işlemini gerçekleştirenlerin, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemlerin; idarenin

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanununa ve diğer malî mevzuat hükümleri ile tasarruf tedbirlerine uygunluğuna ilişkin verdikleri görüşlerden dolayı sadece idari olarak sorumlu oldukları düzenlenmiştir. Ayrıca, bu sorumluluğun, malî hizmetler birimince hazırlanacak ön malî kontrol listelerinde yer alan hususlarla sınırlı olduğu belirtilmiştir.

SORU 8: Malî hizmetler biriminde, malî hizmetler birimi yöneticisine ait olan ön malî kontrol yetkisi ne şekilde devredilebilmektedir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Malî hizmetler biriminde kontrol yetkisi” başlıklı 8 inci maddesine göre, malî hizmetler biriminde ön malî kontrol yetkisi, malî hizmetler birimi yöneticisine ait olmakla birlikte, malî hizmetler birimi yöneticisinin belirtilen yetkisini sınırlarını açıkça belirtmek şartıyla yazılı olarak yardımcısına veya birimin ön malî kontrol görevini yürüten alt birim yöneticisine devredebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ancak, malî hizmetler birimi yöneticisinin ön malî kontrol yetkisini devretmesine ilişkin tek sınırlama, söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında belirtilen parasal tutarların aşılmamasıdır. Dolayısıyla, belirtilen tutarların üzerindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ön malî kontrol yetkisi devredilemeyecektir.

SORU 9: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Malî hizmetler biriminde kontrol yetkisi” başlıklı 8 inci maddesine göre malî hizmetler birim yöneticisinin harcama yetkilisi olması durumunda ön malî kontrol görevinin ön malî kontrol görevini yürüten alt birim yöneticisi tarafından yürütülmesi halinde maddede belirtilen parasal sınırlara tabi olunacak mıdır?

Yönetmeliğin 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan “*Malî hizmetler birimi yöneticisinin harcama yetkilisi olması durumunda ön malî kontrol görevi, ön malî kontrol görevini yürüten alt birim yöneticisi tarafından yürütülür.*” hükmü dikkate alındığında bu durumun görevler ayrılığı ilkesini sağlamak için yapılan zorunlu bir devir olarak karşımıza çıkması nedeniyle (1) numaralı fıkra da belirtilen parasal tutarlara tabi olmaksızın işlemler gerçekleştirilecektir.

SORU 10: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinde, mülga İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole ilişkin Usul ve Esaslarda yer alan ve malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi tutulacak malî karar ve işlemler dışında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi tutulması öngörülen ilave malî karar ve işlemler nelerdir?

CEVAP:

1. **Malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesinin kontrolü,** Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları” başlıklı 10 uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında düzenlenmiştir. Anılan fıkra ya göre, malî hizmetler biriminin

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesinin, harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte malî hizmetler birimine gönderilmesi gerekmektedir.

2. Söz konusu Yönetmeliğin 20 nci maddesi ile malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemler arasına “**Gelir getirici işlemler**” eklenmiştir.

Bu madde ile 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamındaki satım, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisine ilişkin işlemlerden Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ait olanlar hariç olmak üzere sözleşme tasarısı tutarı on milyon Türk Lirasını aşanların ön malî kontrole tabi olduğu hükme bağlanmıştır. Buna göre, Hazinesin özel mülkiyetindeki taşınmazlar ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerle ilgili 20 nci maddenin birinci fıkrasında sayılan işlemler bu Yönetmelik kapsamında değildir.

3. Anılan Yönetmeliğin 21 inci maddesi ile malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemler arasına “**Yurtdışı geçici görev harcırahı ödemeleri**” eklenmiştir.

Bu madde ile 6245 sayılı Kanun uyarınca yurtdışı geçici görevlendirmelerle ilgili ödeme emri belgeleri ve eki belgelerin, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

4. Yine Yönetmeliğin 22 nci maddesi ile malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemler arasına “**Yapım işlerinde hakediş ödemeleri**” eklenmiştir.

Bu madde ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında (bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile diğer kanunlarla bu Kanundan istisna edilenler dâhil) ihalesi gerçekleştirilen yapım işi sözleşmelerine ilişkin altmış milyon Türk Lirasını aşan hakediş ödemelerinin, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

SORU 11: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği kapsamında yer alan iş ve işlemler elektronik ortamda da gerçekleştirilebilir mi?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Elektronik ortamda gerçekleştirilen iş ve işlemler” başlıklı 27 nci maddesine göre Yönetmelik kapsamında yer alan iş ve işlemler elektronik ortamda da gerçekleştirilebilecektir.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 12: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen parasal tutarlar ne şekilde güncellenecektir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Parasal Tutarlar” başlıklı 28 inci maddesinde, Yönetmelikte yer alan parasal tutarların, takip eden yılın başından itibaren uygulanmak üzere her yıl 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine istinaden en son belirlenen yeniden değerlendirme oranı esas alınmak suretiyle artırılacağı ve güncellenen tutarların Hazine ve Maliye Bakanlığınca duyurulacağı ve yapılacak güncelleme sonucunda belirlenen tutarlarda, virgülden sonraki rakamların dikkate alınmayacağı hükme bağlanmıştır. Ayrıca maddede, Yönetmelikte belirtilen tutarlara katma değer vergisi dâhil olmadığı belirtilmiştir. Buna göre örneğin, 2026 yılında uygulanacak tutarlar, 2025 yılı sonuna doğru açıklanan yeniden değerlendirme oranının 2025 yılı tutarlarına uygulanması neticesinde güncellenecek ve 2025 yılı bitmeden Hazine ve Maliye Bakanlığınca duyurulacaktır.

SORU 13: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış olan işlemler ne şekilde sonuçlandırılacaktır?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin Geçici 1 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre, Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce başlatılmış olan işlemlerin, işlemin başlatıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuata göre sonuçlandırılacaktır.

SORU 14: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları” başlıklı 10 uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında düzenlenen malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesinin kontrol süresi ne kadardır?

CEVAP: Anılan Yönetmeliğin “Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları” başlıklı 10 uncu maddesinin (3) numaralı fıkrasında düzenlenen malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesinin harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilmesi gerekmektedir.

Söz konusu 10 uncu maddenin, (4) numaralı fıkrasında, madde kapsamında gerçekleştirilecek ön malî kontrol işlemlerinin malî hizmetler birimi tarafından en geç on iş günü içinde sonuçlandırılacağı ve aynı süre içinde düzenlenen görüş yazısının, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama birimine gönderileceği hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesinin harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilmesi üzerine, malî hizmetler birimince en geç on işgünü içerisinde kontrol edilmesi gerekmektedir.

SORU 15: Özel bütçeli idarelerin malî hizmetler birimlerinde ön malî kontrol görevini yürüten kişilerle muhasebe yetkilisi aynı kişi olabilir mi?

CEVAP: Görevler ayrılığı ilkesi gereğince malî karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerinin personel arasında paylaştırılması gerektiğinden özel bütçeli idarelerin malî hizmetler birimlerinde ön malî kontrol görevini yürüten kişilerle muhasebe yetkilisi aynı kişi olamaz.

SORU 16: Gelir getirici bir işlem (tutarı on milyon Türk Lirasını geçen) ön malî kontrol için üç defa mı malî hizmetler birimine gönderilecektir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Gelir getirici işlemler” başlıklı 20 nci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında gelir getirici işlemlerde ön malî kontrolün hangi aşamalarda yapılacağı açıklanmıştır.

Söz konusu ikinci fıkraya göre yapılacak ön malî kontrol, gelir getirici işlemlere ilişkin onay alınmadan önceki aşamayı, üçüncü fıkraya göre yapılacak ön malî kontrol ise (birinci fıkrada yer alan işlere ilişkin bulunmakta olup) ihale komisyonu kararının alınması sonrasındaki aşamayı kapsamaktadır. Dolayısıyla 20 nci maddede iki defa ön malî kontrol yapılması öngörülmüştür.

Diğer taraftan, söz konusu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre idarelerin, bu Yönetmelikte belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar ve işlemlerin de aynı şekilde malî hizmetler birimine kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapılabilme yetkileri bulunmaktadır. Buna göre gelir getirici işlemlerde de malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrol aşamalarının artırılması madde kapsamında bulunan idarelerin takdirindedir.

SORU 17: Yönetmeliğin 10 uncu maddesine göre, malî hizmetler biriminde kamu alımlarıyla ilgili ön malî kontrol kaç defa yapılacaktır?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 10 uncu maddesine göre kamu alımları ile ilgili işlemlerde birincisi (anılan maddenin üçüncü fıkrası uyarınca) onay alınmadan önce ikincisi ise (anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca) sözleşme imzalanmadan önce olmak üzere iki defa malî hizmetler birimince ön malî kontrol işlemi yapılacaktır.

Diğer taraftan söz konusu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre idarelerin, bu Yönetmelikte belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar ve işlemlerin de aynı şekilde malî hizmetler birimine kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapılabilme yetkileri bulunmaktadır.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

Buna göre kamu alımlarına yönelik işlemlerde de malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrol aşamalarının artırılması, madde kapsamında bulunan idarelerin takdirindedir.

SORU 18: Yönetmeliğin 22 nci maddesinde yer alan tutarlardan sözleşme tutarı mı, hakediş tutarı mı kastedilmektedir?

CEVAP: Yönetmeliğin 22 nci maddesi kapsamında yer alan yapım işi sözleşmelerinin altmış milyon Türk Lirasını aşan hakediş ödemeleri, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabidir. Bir başka ifade ile maddede belirtilen tutarlar sözleşme tutarını değil her bir hakediş tutarını ifade etmektedir.

SORU 19: Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasında geçen “onay belgesine dayanak teşkil eden belgeler”den ne kastedilmektedir?

CEVAP: Yapılacak mal ve hizmet alımı ile yapım işlerine ilişkin idari şartname, teknik şartname, yaklaşık maliyete ilişkin belgeler ve mevzuatına göre hazırlanması gereken diğer dökümanlar kastedilmektedir. Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol işlemini yapanların yaklaşık maliyetin gizliliği ile ilgili sorumluluğu, ihale mevzuatı hükümleri çerçevesinde idarelerce dikkate alınacaktır.

SORU 20: Yönetmeliğin 21 inci maddesi uyarınca malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrol işlemlerinde hangi belgeler üzerinden kontroller yapılacaktır?

CEVAP: Yurt dışı geçici görevlendirmelerle ilgili görevlendirme onayı, yolculuk bileti, varsa konaklama bedeli gibi belgeler ile 6245 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi uyarınca çıkarılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar ile Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar hükümleri çerçevesinde yapılacak kontrollere ilişkin belgeleri kapsar.

SORU 21: 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi olmayan harcırah işlemleri, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 21 nci maddesine tabi midir?

Yönetmeliğin 21 inci maddesi uyarınca malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrol işlemlerinde avans verilmesi işlemleri dahil midir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 21 nci maddesi, 6245 sayılı Kanuna göre yapılan görevlendirmeleri kapsamaktadır. Diğer bir ifadeyle, 6245 sayılı Kanundan istisna tutulan işlemler bu Yönetmeliğe tabi değildir.

Yönetmeliğin 21 inci maddesi avans verilmesi aşamasını kapsamamaktadır. Bir başka ifadeyle yurtdışı geçici görevin tamamlanmasından sonraki ve ödeme emrinin harcama yetkilisince imzalanmasından önceki aşamayı kapsamaktadır.

Diğer taraftan, söz konusu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre idarelerin, bu Yönetmelikte belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

ve işlemlerin de aynı şekilde malî hizmetler birimine kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapılabilme yetkileri bulunmaktadır. Buna göre 6245 sayılı Kanundan istisna edilen işlemler ile avans verilmesi aşamasındaki işlemlerin de malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi tutulması, idarelerin takdirindedir.

SORU 22: AB'den sağlanan fonlar, Dünya Bankası finansmanı gibi dış finansman kullanılmak suretiyle yürütülen projelere ait mal ve hizmet alımı ile yapım işi ihaleleri, 05.03.2025 tarihli ve 32832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği hükümleri kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi midir?

CEVAP: Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 90 ıncı maddesine göre usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir.

Öte yandan, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Kapsam" başlıklı 2 nci maddesi uyarınca Avrupa Birliği fonları ile yurt içi ve yurt dışından kamu idarelerine sağlanan kaynakların kullanımı ve kontrolünün de -uluslararası anlaşmaların hükümleri saklı kalmak kaydıyla- anılan Kanun hükümlerine tâbi olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanunun 8 inci maddesi ise "Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır." hükmünü ihtiva etmektedir.

Mezkûr kanunun 58 inci maddesinde ise ön malî kontrolün, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsadığı, ön malî kontrol sürecinin; malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluştuğu, ön malî kontrolün yönetim sorumluluğu çerçevesinde yürütüleceği, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılacak asgarî kontrollerin, malî hizmetler birimi tarafından ön malî kontrole tâbi tutulacak malî karar ve işlemlerin usûl ve esasları ile ön malî kontrole ilişkin standart ve yöntemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği, kamu idarelerinin, bu standart ve yöntemlere aykırı olmamak şartıyla bu konuda kurumsal düzenlemeler yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 10 uncu maddesine göre ihale kanunlarına tabi olsun veya olmasın, maddede belirtilen parasal limitlerin üzerindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ön malî kontrole tabidir.

Bu itibarla, dış finansman sağlanmasına ilişkin anlaşmalarda/sözleşmelerde aksine bir belirleme yapılmamış olması ve anılan Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirlenmiş olan parasal limitleri aşmaları kaydıyla, söz konusu anlaşmalar/sözleşmeler uyarınca

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

sağlanan fonların kullanılması suretiyle gerçekleştirilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin de ön malî kontrole tabi olması gerektiği mütalaa edilmektedir.

SORU 23: AB'den sağlanan fonlar, Dünya Bankası finansmanı gibi dış finansman kullanılmak suretiyle yürütülen projeler kapsamında yapılan yurt dışı geçici görevlendirmelerle ilgili ödeme emri ve eki belgeler harcama yetkilisince imzalanmadan önce, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi midir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 21 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, 6245 sayılı Kanun uyarınca yurt dışı geçici görevlendirmelerle ilgili ödeme emri belgeleri ve eki belgeler, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabidir. Bir başka ifade ile, 6245 sayılı Kanuna tabi olmayan yurt dışı geçici görevlendirmeleri, anılan Yönetmeliğe tabi değildir.

Diğer taraftan, söz konusu Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına göre idarelerin, bu Yönetmelikte belirlenen malî karar ve işlemlerin dışında kalan malî karar ve işlemlerinde de aynı şekilde malî hizmetler birimince kontrol ettirilmesine yönelik düzenleme yapabilme yetkileri bulunmaktadır. Buna göre, 6245 sayılı Kanuna tabi olmayan yurt dışı geçici görevlendirmelerle ilgili ödeme emri ve eki belgelerini de malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrole tabi tutulması, idarelerin takdirindedir.

Dış kaynak kullanılması suretiyle yapılan yurt dışı geçici görevlendirmelerinde ise bu kaynağın kullanılmasına esas teşkil eden anlaşma/sözleşmelerde 6245 sayılı Harcırah Kanununun uygulanmasını engelleyen bir düzenleme bulunup bulunmadığına bakılacaktır. Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 90 ıncı maddesine göre usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Şayet bahse konu Anlaşma veya Sözleşmelerde aksine bir hüküm yoksa yapılan yurtdışı geçici görevlendirmelerle ilgili ödeme emri ve eki belgeler de, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi olacaktır.

SORU 24: Yönetmeliğin "Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları" başlıklı 10 uncu maddesinde yer alan "Bu madde kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesi, harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte ilgili mevzuatı çerçevesinde kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir." hükmü kapsamında onay belgesi harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak belgeleri ile ön malî kontrole tabi tutulması işleminde onay aşamasında ihale aşaması henüz tamamlanmadığı için kontrole tabi işlemlerin tespitinde yaklaşık maliyet tutarının mı dikkate alınması gerekir?

CEVAP: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre, bu madde kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesi, harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte ilgili mevzuatı çerçevesinde kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilecektir.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

Dolayısıyla idareler, onay belgesinin imzalanmasından önceki ihale hazırlık işlemlerini yürütürken yaklaşık maliyetin, anılan maddede belirlenen parasal limitlerin üzerinde olduğunu tespit ederse bunları malî hizmetler birimine ön malî kontrol için gönderecektir.

SORU 25: Yönetmeliğin "Gelir getirici işlemler" başlıklı 20 uncu maddesi kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi gelir getirici işlemlere ilişkin onay belgesine dayanak teşkil eden belgelerin onay alınmadan önce malî hizmetler birimine gönderilmesi aşamasında hangi parasal tutarlar esas alınacaktır?

CEVAP: Yönetmeliğin "Gelir getirici işlemler" başlıklı 20 uncu maddesi kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi gelir getirici işlemlere ilişkin onay belgesine dayanak teşkil eden belgelerin onay alınmadan önce malî hizmetler birimine gönderilmesi aşamasında 2886 sayılı Devlet İhale Kanununda tanımlanan "tahmin edilen bedel" tutarı esas alınacaktır.

SORU 26: Harcama birimlerinde ön malî kontrol listeleri sadece malî hizmetler birimine ön malî kontrole gönderilecek malî iş ve işlemler için mi hazırlanacaktır? İdare genelinde tek bir işlem yönergesi ve süreç akış şeması hazırlanabilir mi yoksa tüm harcama birimlerinin ayrı ayrı hazırlaması mı gerekmektedir?

CEVAP: Yönetmeliğin "Harcama birimlerinde ön malî kontrol süreci ve usulü" başlıklı 6 ncı maddesinde harcama birimlerinde süreç kontrolü yapılacağı, süreç kontrolünde her bir işlemin daha önceki işlemlerin kontrolünü içerecek şekilde tasarlanacağı ve uygulanacağı ifade edilmektedir. Ayrıca, malî işlemlerin yürütülmesinde görev alanların, yapacakları işlemde önceki işlemleri de kontrol edecekleri belirtilmektedir. Bu kapsamda, süreç kontrolünü sağlamak amacıyla yapılacak kontrolleri gösteren ön malî kontrol listeleri sadece malî hizmetler birimine ön malî kontrole gönderilecek malî iş ve işlemler için değil, harcama biriminde yürütülen tüm malî işlemler için hazırlanacaktır.

Öte yandan, her bir harcama biriminin yürüttüğü faaliyetler çerçevesinde kendine özgü görev, yetki ve sorumlulukları olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ön malî kontrol listelerini de içeren işlem yönergeleri ve süreç akış şemalarının her bir harcama biriminde ayrı ayrı hazırlanması gerekmekte olup idare genelinde tek bir işlem yönergesi ve süreç akış şeması hazırlanması uygun olmayacaktır.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 27: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında onay belgesinin imzalanmasından önce harcama birimlerince malî hizmetler birimine gönderilecek Onay Belgesi Taslağında “Yaklaşık Maliyet”e yer vermemek mümkün müdür?

CEVAP: İdarelerden gelen sorularda yaklaşık maliyetin ihale mevzuatı kapsamında incelenmesi hususunda malî hizmetler biriminde yeterli sayı ve nitelikte personel bulunmadığından bahisle Onay Belgesi Taslağında “Yaklaşık Maliyet”e yer verilip verilemeyeceği konusundaki tereddütler Bakanlığımıza iletilmektedir.

Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin altıncı fıkrasında “Malî hizmetler biriminde ön malî kontrol işlemini gerçekleştirenler, malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi malî karar ve işlemlerin; idarenin bütçesi, bütçe tertibi, kullanılabilir ödenek tutarı, ayrıntılı harcama veya finansman programı, merkezi yönetim bütçe kanununa ve diğer malî mevzuat hükümleri ile tasarruf tedbirlerine uygunluğuna ilişkin verdikleri görüşlerden dolayı sadece idari olarak sorumludur. Bu sorumluluk, malî hizmetler birimince hazırlanacak ön malî kontrol listelerinde yer alan hususlarla sınırlıdır.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrolün kapsamı, anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca üst yönetici onayı ile yürürlüğe girecek olan ön malî kontrol listelerinde belirlenecektir. İdarelerin faaliyet alanları ve faaliyetlerinin niteliğindeki farklılıklar nedeniyle ön malî kontrol listeleri, idareden idareye değişebilecektir. Ayrıca, malî hizmetler biriminin, ön malî kontrolle ilgili personelin nicelik ve niteliği de yapılacak ön malî kontrol işlemlerinin kapsamını da etkileyecektir.

Bu bağlamda, yukarıda belirtilen düzenleme ve açıklamalar dikkate alındığında malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrol işlemlerinde,

- Ön malî kontrol listesinin içeriğinin belirlenmesinde idarelerin takdir yetkisinin bulunduğu, dolayısıyla malî hizmetler biriminde, yeterli nitelik ve nicelikte personel bulunmaması nedeniyle, yaklaşık maliyetle ilgili bir kontrolün öngörülmemesi halinde malî hizmetler birimine gönderilecek onay belgesi taslağında “yaklaşık maliyet” bilgisine yer verilmemesinin mümkün bulunduğu,

- Ön malî kontrol listesinde yaklaşık maliyetle ilgili bir kontrolün öngörülmesi halinde ise İhale Uygulama Yönetmelikleri ekinde yer alan İhale Onay Belgesi ve diğer standart formlarda bir değişiklik yapılamayacağı

değerlendirilmektedir.

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

SORU 28: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi kapsamında Onay Belgesi Taslağında yaklaşık maliyete yer verilmesi durumunda malî hizmetler biriminde ön malî kontrol yapanların yaklaşık maliyetin gizliliği kapsamında sorumluluğu olacak mı?

CEVAP- Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları” başlıklı 10 uncu maddesinde; birincisi onay belgesi imzalanmadan önce onay belgesi ve eklerinde, ikincisi ise sözleşme imzalanmadan önce sözleşme tasarısı üzerinde malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrole ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Yaklaşık maliyet” başlıklı 9 uncu maddesinde; “Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda, kamu görevlilerinin görev ve sorumlulukları ile uymaları gereken saydamlık, tarafsızlık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme gibi etik davranış ilkeleri ve kurallarına yönelik görev ve sorumlulukları ile aykırı davranışlara yönelik yaptırımlara ilişkin hükümler mezkur kanunlarda yer almaktadır. Bu kapsamda gerek 4734 sayılı Kanunun “Görevlilerin ceza sorumluluğu” başlıklı 60 ıncı maddesi ile “Bilgi ve belgeleri açıklama yasağı” başlıklı 61 inci maddesinde gerekse de diğer yasal düzenlemeler çerçevesinde gerçekleştirdikleri görevler sebebiyle ihale süreciyle ilgili gizli kalması gereken bilgi ve belgeler ile işin yaklaşık maliyeti hakkında bilgi sahibi olanların bu bilgi ve belgeleri ifşa edemeyecekleri ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamayacakları, bu hususlara aykırı fiil ve davranışlarda bulunanların ise ilgili mevzuat çerçevesinde hukuki sorumluluğu bulunduğu değerlendirilmektedir.

SORU 29: Kısmi teklife açık olan ihalelerde, onay belgesi imzalanmadan önce malî hizmetler birimince yapılacak ön malî kontrollerde her bir kısım ayrı ayrı mı yoksa tüm kısımların toplamı mı dikkate alınacaktır? Sözleşme imzalanması aşamasında ise hangi tutar dikkate alınacaktır?

CEVAP- Bilindiği üzere, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin “Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları” başlıklı 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında; “İdarelerin, ihale kanunlarına tabi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için on milyon Türk Lirasını, yapım işleri için otuz milyon Türk Lirasını aşanlar ön malî kontrole tabidir.” hükmü, üçüncü fıkrasında ise “Bu madde kapsamında malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin onay belgesi, harcama yetkilisi tarafından imzalanmadan önce dayanak teşkil eden belgelerle birlikte ilgili mevzuatı

KAMU ÖN MALÎ KONTROL YÖNETMELİĞİ SORULAR VE CEVAPLARI

çerçevesinde kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, kamu alımları ile ilgili işlemlerde;

- Birincisi, anılan maddenin üçüncü fıkrası uyarınca onay alınmadan önce,
- İkincisi ise anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca sözleşme imzalanmadan önce olmak üzere iki defa malî hizmetler birimince ön malî kontrol işlemi yapılacaktır.

Bu itibarla kısmi teklife açık ihalelerde;

- Anılan Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca onay belgesi imzalanmadan önce yapılacak ön malî kontrolde tüm kısımların yaklaşık maliyetleri toplamını içeren tutarı,
- Söz konusu maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılacak ön malî kontrolde ise ilgili kamu ihale mevzuatı hükümleri dikkate alınarak ve aynı istekli üzerinde işin birden fazla kısmının kalıp kalmadığına bakılmaksızın harcamayı gerektirecek her bir sözleşme tasarısı tutarı

dikkate alınarak malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi olup olmadığı idarelerce belirlenecektir.

SORU 30: Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 22 nci maddesi kapsamında yapılacak ön malî kontrolde hangi tutarlar esas alınacaktır?

CEVAP- Yönetmeliğin “Yapım işlerinde hakediş ödemeleri” başlıklı 22 nci maddesinin birinci fıkrasında, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında ihalesi gerçekleştirilen (bu Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile diğer kanunlarla bu Kanundan istisna edilenler dâhil) yapım işi sözleşmelerine ilişkin altmış milyon Türk Lirasını aşan hakediş ödemelerinin malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tabi olduğu; “Parasal tutarlar” başlıklı 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise Yönetmelikte belirtilen tutarlara katma değer vergisinin dâhil olmadığı hükümleri bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 3-10 numaralı ekinde; Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği ile Sosyal Güvenlik Kurumları Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin ise 4-10 numaralı eklerinde hakediş raporu örnekleri yer almaktadır.

Bu itibarla, Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliğinin 22 nci maddesi kapsamında yapılacak ön malî kontrol işlemlerinde, anılan Yönetmeliklerin ekinde yer alan bahse konu Hakediş Raporunun “E: Bu Hakedişin Tutarı (C-D)” satırında gösterilen tutarın dikkate alınması gerekmektedir.